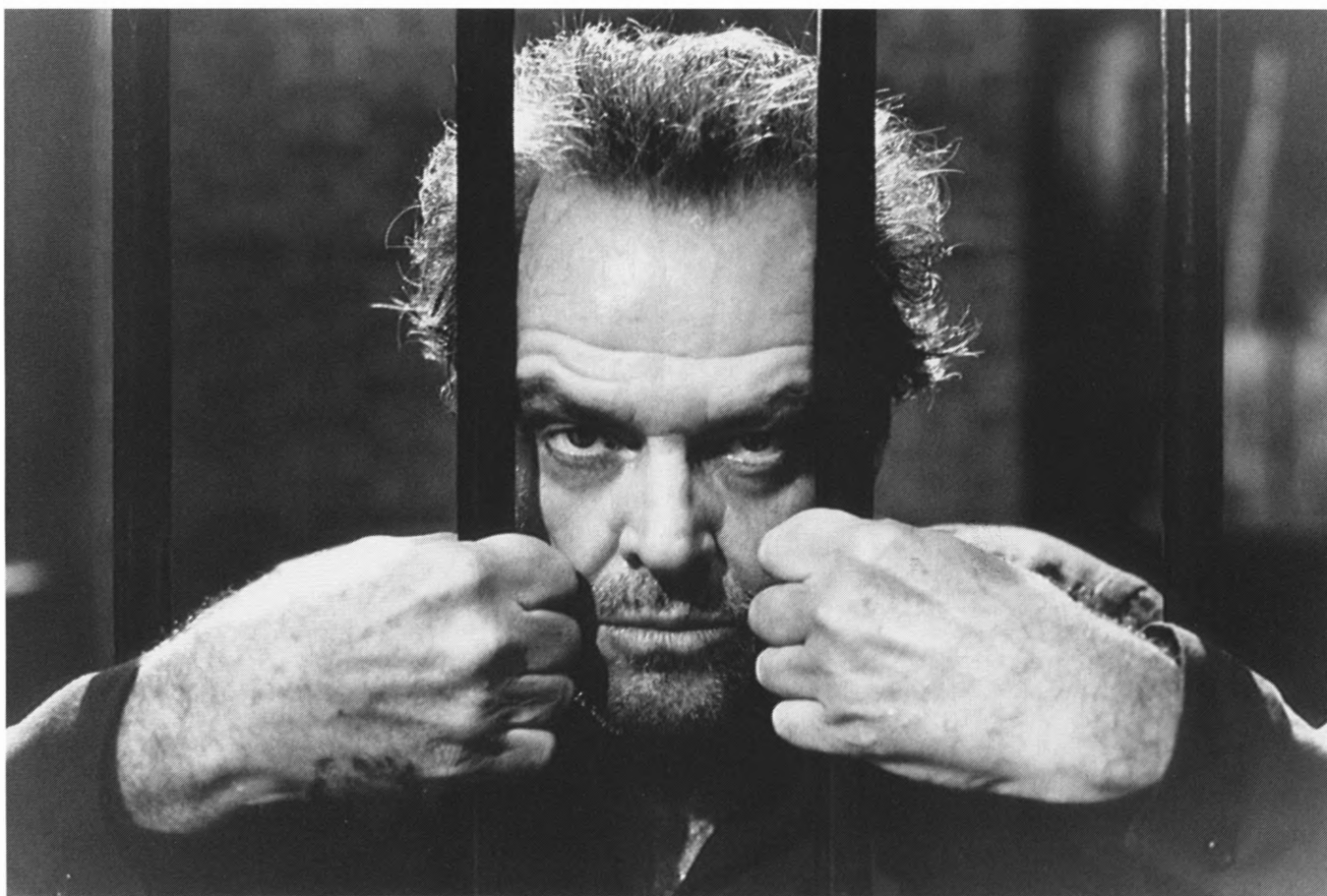

I fuldmånenes tegn

Jack Nicholson er en stor skuespiller, der ikke behøver meget ulvecostume for at spille ulv. I Wolf magter han sågar at spille en blød mand – flink ulv.

Fuldmånen fylder hele billedfeltet til Ennio Morricones stilfærdige musikalske tema. Vi bevæger os nedaf, og et køligt blå og månebelyst bjerglandskab kommer til syne. To små 'månegule' lygter og en motorlyd styrer blikket mod lærredets højre side, hvor en bil bevæger sig mod venstre. Umiddelbart efter påkører det, der har vist sig at være Jack Nicholson i en Volvo, en ulv. Da han stiger ud for at se til og siden fjerner ulven fra den snebelagte kørebane, springer den pludselig op og bider ham; Vi ser det ikke direkte, vi hører dens brøl iblandet støjende synteseiser, ser Nicholsons ansigt og ulven, der springer bort og ind mellem træerne i slow-motion.

af Birger Langkjær

Så vidt anslaget. *Wolf* står i fuldmånens tegn.

Will Randall (Jack Nicholson) er seniorredaktør på et stort New Yorkerforlag, der overtages af en vis Alden (Christoffer Plummer), der, på trods af sin kultiverede fremtræden, hurtigt viser sig at være en aldeles hjerteløs og ond forretningsmand.

Randall fratages sit job, der tilbydes hans assistent Swinton (James Spader). I stedet bliver han tilbudt et nyt, som han kun kan afslå. Heldigvis er han jo netop blevet bidt af en ulv og forvandles så at sige indefra. For hver naturret med pludselig hårvækst og forlængede tænder, blodtørstig jagt og hylen mod fuldmånen (efterfulgt af lang tids søvn), vågner han op mere viljestærk og beslutsom end nogen sinde. Det er en viljestyrke, der lader ham lugte hustruens, Charlotte (Kate Nelligan), bedrag og fører ham til den onde Aldens kønne men forsømte datter, Laura (Michelle Pfeiffer), der på én gang forstår både dyret og særligt mennesket i ham.

Ulven i bagagen

Varulven er beslægtet med vampyren og begge har de en lang Hollywoodhistorie. Hvor vampyren er en forfører og elegantier – kvinderne lige fra Murnau's *Nosferatu* (22) til Coppola's *Dracula* (92) giver sig altid hen til slut selvom det evt. er efter pression – så har varulven ingen af vampyrens Don Juan træk, men minder nærmere om et behåret og brovtende engangsknald. Nicholson løfter da også umiddelbart arven fra Lon Chaney jr.'s vildmandsvarulv i *The Wolf man* (42), når han, foroverbøjet og med hængende arme, løber under fuldmånen i New Yorks gader og siden i en skov forfølger og nedlægger et stykke vildt.

Mike Nichols har trods tidlige filmsucces'er med *Hvem er bange for Virginia Wolf* (66) og *Fagre voksne verden* (67) aldrig udviklet en videre påfaldende personlig filmstil. *Wolf* virker da heller ikke i anmassende grad som et stærkt personligt værk, og genremæssigt bevæger den sig i et besynderligt grænseland. Den nærmer sig aldrig uhyggen fra *En amerikansk varulv i London* (81). Der er nærmere tale om en slags social satire i ulvegevandter, en varulvekomedie over menneskelig kynisme, hvor det gode i mennesket ikke er godt nok til at bekæmpe kynismen alene. Det må have hjælp – af en ulv f.eks.

Randall's sanser skærpes og han kan pludselig lugte, at kollegaen har drukket tequilla, at hustruens tøj

dufter (og af hvem!), og hans hørelse bliver retningsbestemt over store afstande. Den Dr. Alezais (Om Puri), som Randall op søger, da han mistænker sig selv for ulvetendenser formulerer ulvens mentalitet som 'Power without guilt. Love without doubt'.

Der skal altså en ulv til at lugte, at noget er råddent i ægteskabet og siden til at slå for kærligheden. Ej heller den kultiverede terror, inkarneret i Plummers Alden-figur, og det grænseløse medløberi hos Stevens kan bekæmpes med gammeldags medmenneskelighed alene. Nicholsons bredrifledede fløjelsbukser og svenske Volvo forvandles i Vermonts øde bjerge fra spagfærdig gammelmand til en potent og pågående Randall (og dermed en mere velkendt Nicholson-figur), der kæmper mod ondskaben med ondskabens egne midler.

Det er en stjernebesat film af den slags som Hollywood's finansieringsstruktur stadig er gearret efter. Og filmen spiller på en sjov måde med og mod vores forventninger til skuespillerne fra deres øvrige film. James Spader kan det der med de let nervøse og flakkende øjne, en sitren i underkæben så man synes det er synd for ham. Her er han vidunderligt castet til en rolle, der bruger hans neurotiske ægthed fra 'Sex, lies and videotapes' imod ham, idet den morsomt spilles ud på den anden side af overdrevet og fremviser en helt anden og mere grotesk farlig

person. Samtidigt er det i birollerne at filmen undertiden bliver morsom, som Richard Jenkins som politiassistent Bridger eller den kejtede og karikerede Roy (David Hyde Pierce), en af Randalls medhjælpere på kontoret, vis mund er ved at gå af led af inderlig stolthed over sin chef, da Randall beslutter at tage udfordringen fra den onde Alden op.

Filmens underspiller på en sær måde de horror-elementer som genre lægger op til og efter dens klimaks, hvor den gode ulv og den onde ulv mødes og kæmper (i forlængelse af et nøje kalkuleret voldtægtsstableaux med ekstreme kamerapositioner og en stejle hest), ender filmen nærmest som komisk fabel. Ligeledes Morricones musik, der oftest besynger naturens pittoreske aspekter fremfor de dyriske ved det rolige hovedtema i faldende tonale figurer med hornklangen som melodibærer. Også musikalsk stemmes vi 'væk' fra horrorformmelsen.

Filmens er fuld af nye såvel som gamle filmtricks optaget i Sony Pictures Studio. Da vi ser Jack Nicholson som ulv på natligt besøg i en zoologisk have (jfr. »En amerikansk varulv i London«) stikke af fra to betjente ligner det en god gammeldags køre-filmens-baglæns trickoptagelse, idet stunt-manden springer op (eller egentlig ned) fra taget på et bur. Filmens er heller ikke for fin til at bruge mekaniske trick-elementer som ulven, der præcist og mekanisk åbner det ene øje i nærbillede, da Nicholson vender ryggen til i åbningssekvensen. Det er som om, at den blinker snedigt indforstået til os, publikum. Vi er fra starten i en artificiel verden, et trickfyldt filmstudieunivers, hvor ulveudgaven af Randall i løb gennem skoven formidles i drømmeagtig slow-motion. Det er i denne forstand, der mere er tale om adventure og mindre om horror. Og det er jo ikke galt i sig selv.

Men efter min smag bliver eventyret ikke eventyrligt nok og horror-elementet ikke horroragtigt nok. Filmens sætter sig mellem et par stole, hvilket som bekendt er ubekvem, og bliver kun periodevis underholdende.

I billygternes skær styrter Will Randall (Jack Nicholson) hen for at se, hvad det er, han har påkørt. Anslaget i *Wolf* er virkningsfuldt og veldrejet.

Wolf (...), USA, 1994. I: Mike Nichols. Man: Jim Harrison og Wesley Strick. P: Douglas Wick. F: Giuseppe Rotunno. Mus: Ennio Morricone. Pr. Design: Bo Welch. Medv: Jack Nicholson, Michelle Pfeiffer, James Spader, Kate Nelligan, Richard Jenkins, Christoffer Plummer. Længde 125 min. Prem: 16.09.94. Udl. Nordisk Film.